

תיקוני ירבעם – אלטרנטיבה הלכתית לגיטימית! / יוסי אליצור

(1) פסחים נו ע"א:

"תנו רבנן: שישה דברים עשה חזקיה המלך. על שלושה הודו לו, ועל שלושה לא הודו לו: גירר עצמות אביו על מטה של חבלים - והודו לו. כיתת נחש הנחושת - והודו לו. גנז ספר רפואות - והודו לו. ועל שלושה לא הודו לו: קיצץ דלתות של היכל ושיגרן למלך אשור - ולא הודו לו. סתם מי יחון העליון - ולא הודו לו. **עיבר ניסן בניסן - ולא הודו לו**".

(2) משנה ראש השנה ב', ט:

(א) מעשה שבאו שנים ואמרו ראינוהו שחרית במזרח וערבית במערב.
א"ר יוחנן בן נורי: עדי שקר הם.
כשבאו ליבנה קיבלן רבן גמליאל.
(ב) ועוד באו שנים ואמרו: ראינוהו בזמנו, ובליל עיבורו לא נראה, וקיבלן ר"ג.
אמר רבי דוסא בן הורקינס: עדי שקר הן - היאך מעידים על האישה שילדה ולמחר כריסה בין שיניה?
אמר לו רבי יהושע: רואה אני את דבריך!
שלח לו רבן גמליאל: גוזרני עליך שתבוא אצלי במקלך ובמעוטיך ביוה"כ שחל להיות בחשבונך.
(ג) הלך ומצאו ר' עקיבא מיצר. אמר לו: יש לי ללמוד שכל מה שעשה רבן גמליאל עשוי, שנאמר: 'אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם' (ויקרא כ"ג) - **בין בזמנן בין שלא בזמנן אין לי מועדות אלא אלו**.
בא לו אצל ר' דוסא בן הורקינס, אמר לו: אם באין אנו לדון אחר בית דינו של ר"ג צריכין אנו לדון אחר כל בית דין ובית דין שעמד מימות משה ועד עכשיו, שנאמר: 'ועל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל' (שמות כ"ד) - ולמה לא נתפרשו שמותן של זקנים? אלא ללמד שכל שלושה ושלושה שעמדו בית דין על ישראל הרי הוא כבית דינו של משה.
(ד) נטל מקלו ומעותיו בידו והלך ליבנה אצל ר"ג ביום שחל יוה"כ להיות בחשבוננו. עמד ר"ג ונשקו על ראשו. אמר לו: בוא בשלום רבי ותלמידי, רבי בחכמה ותלמידי שקבלת את דברי"

(3) גמרא שם כה ע"א:

"ידתניא: הלך ר' עקיבא ומצאו לרבי יהושע כשהוא מיצר. אמר לו: רבי, מפני מה אתה מיצר?
אמר לו: עקיבא! ראוי לו שייפול למיטה י"ב תודש ואל יגזור עליו גזירה זו!
אמר לו [=ר' עקיבא לר' יהושע]: רבי, תרשיני לומר לפניך דבר אחד שלימדתני?
אמר לו: אמור!
אמר לו: הרי הוא אומר (ויקרא כ"ג ב, ד, לז): 'אתם' 'אתם' 'אתם' ג' פעמים: 'אתם' - **אפילו שוגגין; 'אתם' - אפילו מזידין; 'אתם' - אפילו מוטעין**.
בלשון הזה אמר לו: עקיבא ניחמתני ניחמתני".

(4) משנה חולין ז', ו:

"(גיד הנשה): נוהג בטהורה, ואינו נוהג בטמאה.

רבי יהודה אומר: אף בטמאה.

אמר רבי יהודה: והלוא על בני יעקוב נאסר גיד הנשה, ועדיין בהמה טמאה מותרת להם!!

אמרו לו: **מסיני נאסר, אלא שנכתב במקומו**".

(5) רמב"ם, פירוש המשניות שם:

"ושים לבך על העיקר הגדול הנכלל במשנה הזאת, והוא מה שאמר: **'מסיני נאסר'**. לפי שאתה

הראת לדעת שכל מה שאנו מרחיקים או עושים היום, אין אנו עושין אלא במצוות הקב"ה ע"י

משה רבינו ע"ה. לא שהקב"ה אמר זה לנביאים שלפניו.

כגון: זה שאין אנו אוכלין אבר מן החי אינו מפני שהקב"ה אסרו לנו, אלא לפי שמשה אסר עלינו

אבר מן החי במה שציוה בסיני שיתקיים איסור אבר מן החי.

וכמו כן אין אנו מלין מפני שאברהם אבינו ע"ה מל עצמו ואנשי ביתו, אלא מפני שהקב"ה ציוה

אותנו ע"י משה רבינו שנמול כמו שמל אברהם אבינו ע"ה.

וכן גיד הנשה אין אנו הולכים אחר איסור יעקב אבינו, אלא מצות משה רבינו ע"ה".

(6) בבלי שבת קלה ע"א:

"אמר ר' אסי: כל שאמו טמאה לידה - נימול לשמונה, וכל שאין אמו טמאה לידה - אין נימול

לשמונה, שנאמר: 'אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה וגו' וביום השמיני ימול בשר ערלתו.

אמר ליה אביי: דורות הראשונים יוכיחו, שאין אמו טמאה לידה ונימול לשמונה!!

אמר ליה: **ניתנה תורה ונתחדשה הלכה**".

(7) רש"י שם:

כל שאין אמו טמאה לידה - כגון יוצא דופן ונוכרית שילדה ולמחר נתגיירה, אין בנה ממתין עד

שמונה אלא נימול לבד.

דורות הראשונים - מאברהם ועד מתן תורה שניתנה מילה ולא נהגו טומאה.

(8) רמב"ם הלכות אבלות א', א:

"מצות עשה להתאבל על הקרובים, שנאמר (ויקרא י', יט): 'ואכלתי חטאת היום, הייטב בעיני

ה'".

ואין אבלות מן התורה אלא ביום ראשון בלבד, שהוא יום המיתה ויום הקבורה. אבל שאר

השבעה אינן דין תורה. אף על פי שנאמר בתורה (בראשית נ', י) 'ויעש לאביו אבל, שבעת ימים' -

ניתנה תורה, ונתחדשה הלכה; ומשה רבנו תיקן להם לישראל שבעת ימי אבלות, ושבעת ימי

המשתה".